

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 625

Din 19.10.2022

Dosar nr.: 432/2022

Petiția nr.: 4654/05.07.2022

Petent:

Reclamați:

1. Casa Locală de Pensii București Sector 2
2. Parlamentul României

Obiect:

- discriminarea petentului prin Decizia nr. R 54446/31.03.2022 emisă de către Casa Locală de Pensii București Sector 2
- tratament diferențiat aplicabil bărbaților în raport cu femeile la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate, prin neluarea în considerare a stagiului militar în termen sau militar cu termen redus

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

Casa Locală de Pensii București Sector 2, cu sediul în mun. București, B-dul Lacul Tei nr.17, sector 2

Parlamentul României, cu sediul în Palatul Parlamentului din mun. București, str. Izvor nr. 2-4, sector 5

II. Procedura de citare a părților

3. În baza art. 20 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, prin adresa înregistrată sub nr. 4654/21.07.2022 i s-a comunicat petentului că s-a ridicat din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării față de obiectul sesizării. Astfel, în ceea ce privește emiterea Deciziei nr. R 54446/31.03.2022 de către Casa Locală de Pensii București Sector 2, petentul a fost informat referitor la faptul că revine instanțelor de judecată competența de soluționare, conform prevederilor Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare {art. 1 alin. (1) "Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului

pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public.”}; în ceea ce privește aspectele care vizează prevederile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, petentului i s-a pus în vedere faptul că instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 997/2008.

4. Adresa nr. 4654/21.07.2022 adresată petentului a fost transmisă cu poșta română, cu formular de confirmare de primire. Plicul a fost returnat la sediul instituției cu specificația „*Expirat termen păstrare. Aprobă înapoieră*”. Adresa nr. 4654/21.07.2022 a fost transmisă și prin intermediul poștei electronice, pe adresa petentului, la dosar existând dovada primirii/citirii corespondenței electronice.

5. Petentul nu a dat curs solicitării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării de a-și exprima un punct de vedere cu privire la excepția de necompetență materială, invocată din oficiu, prin adresa nr. 4654/21.07.2022 și ca urmare citarea nu a fost necesară.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

6. **Prin petiția înregistrată sub nr. 4654/05.07.2022**, petentul susține că, în data de 31.03.2022, Casa Locală de Pensii București Sector 2, prin Decizia nr. R54446, a respins cererea acestuia de înscriere la pensie anticipată parțială, motivând ca stagiul de cotizare este mai mic decât stagiul complet.

7. În continuare, petentul susține că, analizând răspunsul Casei Locale de Pensii București Sector 2, a constatat o formă de discriminare care constă în tratamentul diferit aplicabil bărbaților în raport cu femeile la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate.

8. Petentul precizează că, potrivit art. 62 alin. 3 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate nu se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a) - c); totodată, potrivit art. 49 alin. 1 lit c) din Legea nr. 263/2010, în sistemul public de pensii se asimilează stagiului de cotizare și perioadele necontributive, denumite perioade asimilate, în care asiguratul: a satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus, pe durata legal stabilită, a fost concentrat, mobilizat sau în prizonierat; cu alte cuvinte, dispozițiile legale sus-mentionate precizează că stagiul militar în termen sau militar cu termen redus, pe durata legal stabilită, nu este luat în considerare la stabilirea stagiului necesar acordării pensiei anticipate, ci doar la pensia pentru limită de vârstă.

9. **Potentul consideră că art. 62 alin.(3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice este neconstituțională, profund imorală, injustă și discriminatorie pentru categoriile de bărbați care au satisfăcut stagiul militar obligatoriu.**

10. Petentul susține că înscrierea și absolvirea unei facultăți este un act opțional al fiecărei persoane, fiind de acord din acest motiv ca perioada de studii să nu fie asimilată în cazul ieșirii la pensie anticipată, însă, având în vedere că satisfacerea serviciului militar

a fost obligatorie pentru orice bărbat peste vârsta de 18 ani până în data de 23.10.2006, consideră că luarea în considerare a perioadei serviciului militar doar la pensionarea la limită de vârstă este discriminatorie față de toți bărbații care n-au putut opta în privința serviciului militar, încalcându-se principiul constituțional al egalității în drepturi reglementat de art. 16 alin. 1 din Constituția României.

11. Petentul arată că discriminarea sesizată intervine între femei și bărbați, întrucât femeile au fost și sunt avantajate nefăcând armata pentru că acumulează un stagiu de cotizare recunoscut (vechime în muncă) cu cel puțin 9 luni mai mult decât bărbații.

12. În final petentul solicită constatarea faptei de discriminare, aplicarea amenzii contravenționale, precum și dispunerea inițierii de demersuri pe lângă instituțiile statului român în vederea înlăturării discriminării prin modificarea cadrului legal.

Sușinerile părții reclamate

-

III. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/jurisprudența

13. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- **Ordinul nr.144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008:**
- ✓ art. 28: „Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.”
- ✓ art. 29: „Excepția de necompetență poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 30.”
- ✓ art. 30: „(1)Excepția de vădită necompetență se pune în dezbaterea petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere. (2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.”
- ✓ art. 31: „(1)Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul. (2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.”
- ✓ art. 32: „Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”
- ✓ art. 63: „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”, pronunțându-se cu prioritate asupra excepției.”

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:

- ✓ art. 2 alin. (1): „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a

drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Constituția României, revizuită:

- ✓ art. 1 alin. (3) - Statul român: „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”
- ✓ art. 15 alin. (1) – Universalitatea: „Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”
- ✓ art. 16: “(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”
- ✓ art. 20 - Tratatelor internaționale privind drepturile omului: „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”
- ✓ art. 146: “Curtea Constituțională are următoarele atribuții: (...) d) hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului;”

Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice

- ✓ art. 49: “(1) În sistemul public de pensii se asimilează stagiului de cotizare și perioadele necontributive, denumite în continuare perioade asimilate, în care asiguratul: a) a beneficiat de pensie de invaliditate; b) a urmat cursurile de zi ale învățământului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective, cu condiția absolvirii acestora cu diplomă; c) a satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus, pe durata legal stabilită, a fost concentrat, mobilizat sau în prizonierat; d) a beneficiat, în perioada 1 aprilie 2001 - 1 ianuarie 2006 de indemnizații de asigurări sociale, acordate potrivit legii; e) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2005, de concediu pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă și boli profesionale; f) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani; (2) Asigurații care au absolvit mai multe instituții de învățământ superior, conform prevederilor alin. (1) lit. b), beneficiază de asimilarea, ca stagiul de cotizare, a unei singure perioade de studii, la alegere. (3) Persoanele prevăzute la alin. (1) beneficiază de perioadele asimilate dacă în aceste perioade nu au realizat stagii de cotizare în condițiile prezentei legi. (4) Perioadele asimilate prevăzute la alin. (1) se valorifică pentru obținerea prestațiilor de asigurări sociale în condițiile prevăzute de prezenta lege.”
- ✓ art. 62: “(1) Pensia anticipată se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin 8 ani mai mare decât stagiul complet de cotizare prevăzut de prezenta lege.”
- ✓ art. 63: “La acordarea pensiei anticipate, reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute la art. 62 alin. (1) nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de prezenta lege sau de alte acte normative.”

- ✓ art. 64: “(1) La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate. (2) Transformarea pensiei anticipate în pensie pentru limită de vârstă, în condițiile prevăzute la alin. (1), se face din oficiu.”
- ✓ art. 65: “(1) Pensia anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani. (...) (3) La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate parțiale nu se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a) -c). (4) Cuantumul pensiei anticipate parțiale se stabilește din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă, prin diminuarea acestuia în raport cu stagiul de cotizare realizat și cu numărul de luni cu care s-a redus vârsta standard de pensionare, conform tabelului nr. 21.”

➤ **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008:**

- ✓ *„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.*

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art. 16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art. 20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art. 20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

IV. Principiile de analiză

14. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

15. Prin urmare, în analiza situațiilor care intră în sfera de competență a C.N.C.D., Colegiul director se raportează la elementele constitutive ale discriminării directe, concret dacă o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „criteriului protejat”.

16. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”.

17. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

V. Aplicarea principiilor la speță. Motivele de fapt și de drept

18. În fapt, Colegiul director reține că petentul și-a depus dosarul de pensionare la Casa Locală de Pensii București Sector 2, cererea sa de înscriere pentru acordarea pensiei anticipate parțială fiind respinsă pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (stagiul de cotizare fiind mai mic decât stagiul complet) și ca urmare fiind emisă Decizia nr. R 54446/31.03.2022; după lecturarea Deciziei nr. R 54446/31.03.2022, petentul a sesizat o potențială faptă de discriminare provenită din aplicarea Legii nr. 263/2010, constând în tratamentul diferit aplicabil bărbaților în raport cu femeile la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate, prin neluarea în considerare a stagiului militar în termen sau militar cu termen redus.

19. Astfel, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării reține că este sesizat cu două capete de cerere, după cum urmează:

1. emiterea Deciziei nr. R 54446/31.03.2022;
2. tratamentul diferențiat aplicabil bărbaților în raport cu femeile la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate, conform prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

20. În drept, luând act de plângere precum și de obiectul acesteia astfel cum este formulat, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

21. În ceea ce privește capătul de cerere nr. 1, Colegiul director reține că este chemat să se pronunțe cu privire la modalitatea de calcul a stagiului de cotizare al petentului către sistemul unic de pensii, aspect în legătură cu care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu are competența materială, acest atribut revenind instanței de judecată. În această situație, dacă petentul se consideră nemulțumit de modul în care i s-a soluționat cererea, în cauză devin aplicabile prevederile art. 1 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările

ulterioare, potrivit cărora „Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public”.

22. În ceea ce privește capătul de cerere nr. 2, Colegiul director reține că este chemat să se pronunțe cu privire la aspecte care derivă dintr-un act normativ cu putere de lege, supus controlului constituționalității legilor în fața Curții Constituționale. Prin urmare, problematica în discuție ar putea fi, eventual, una de control al constituționalității, potrivit reglementărilor art. 146 lit. d) din Constituția României. Astfel, Colegiul director constată că soluționarea fondului problemei excede sferei de competență a C.N.C.D., reprezentând apanajul exclusiv al autorităților care au conferit prerogativa de legiferare, potrivit Constituției României.

23. În jurisprudența sa, Colegiul director a statuat că nu analizează modul de stabilire *sui generis*, prin lege, a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de către legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României revine Curții Constituționale.

24. De altfel, prin Decizia nr. 997 din 07.10.2008, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a art. 20 din O.G. nr. 137/2000, republicată, considerând că, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, C.N.C.D. ar putea să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea Consiliului de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încalcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

25. În concluzie, Colegiul director reține că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice nu există diferențe între bărbați și femei la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate, însă constată că, în speță, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate pronunța asupra cauzei deduse judecății și, în consecință, admite excepția de necompetență materială privind normele juridice cu caracter de lege, invocată din oficiu, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008. Emite un punct de vedere privind obiectul petiției, conform deciziilor instanțelor judecătorești în domeniu.

Având în vedere prevederile art. 18 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 („*Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul*

actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”), Colegiul director prezintă următorul:

PUNCT DE VEDERE

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al O.G. nr. 137/2000: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Musselle împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).

Conform Curții Constituționale a României (ex. Deciziile nr. 168/1998 și 294/2001) situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de salariați determină soluții diferite ale legiuitorului în ceea ce privește salarizarea acestora, fără ca prin această soluție să se încalce principiul egalității, ce nu semnifică uniformitate. *„Principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplică doar situațiilor egale ori analoage, iar tratamentul juridic diferențiat, instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări.”* (Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006 a Curții Constituționale).

CEDO arată că statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (Rasmussen împotriva Danemarcei, 28 noiembrie 1984). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (Zeman împotriva Austriei, 29 iunie 2006).

În speța de față Colegiul director apreciază că se invocă un tratament diferențiat al bărbaților în raport cu femeile la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei

anticipate, prin neluarea în considerare, în ceea ce privește bărbații, a stagiului militar în termen sau militar cu termen redus.

Din analiza prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice raportat la obiectul prezentei spețe, Colegiul director reține următoarele:

- i. pensia pentru limită de vârstă se acordă persoanelor care au atins vârsta standard de pensionare și care au realizat stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii;
- ii. pensia anticipată se poate acorda, cu cel mult cinci ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin opt ani mai mare decât stagiul complet de cotizare;
- iii. pensia anticipată parțială se poate acorda, cu cel mult cinci ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la opt ani;
- iv. stagiul minim de cotizare este de 15 ani atât pentru femei, cât și pentru bărbați;
- v. stagiul complet de cotizare pentru femei este de 31 de ani și 9 luni și va crește treptat până la 35 de ani până în luna ianuarie 2030;
- vi. stagiul complet de cotizare pentru bărbați este de 35 de ani;
- vii. stagiul de cotizare (vechimea în muncă) este reprezentat de perioadele în care se datorează contribuții la sistemul public de pensii;
- viii. perioadele necontributive, precum perioada de acordare a concediului de creștere a copilului, a pensiei de invaliditate sau a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, perioada efectuării cursurilor de zi ale unei instituții de învățământ superior (cu condiția absolvirii), perioada efectuării serviciului militar obligatoriu, sunt luate în considerare la calcularea pensiei pentru limită de vârstă și a pensiei pentru limită de vârstă cu vârsta standard redusă;
- ix. perioadele asimilate stagiului de cotizare pentru obținerea pensiei nu se iau în calcul atunci când este vorba de pensia anticipată sau pensia anticipată parțială.

Având în vedere cele de mai sus, Colegiul director constată că nu există diferențe între bărbați și femei la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate, ambele categorii de persoane (femei/bărbați) fiind tratate la fel, niciuna din categorii nebeneficiind de calculul vreuneia din perioadele necontributive.

De asemenea, Colegiul director reține că tratamentul juridic diferențiat în ceea ce privește la vârsta standard de pensionare diferită dintre femei și bărbați, prevăzut de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, are în vedere situațiile obiectiv diferite în care se află persoanele vizate de prevederile legale și ca urmare nu reprezintă discriminare, conform prevederilor art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că la baza diferenței dintre vârstele de pensionare dintre femei și bărbați se află, de fapt, o formă de măsură specială menită să compenseze dezavantaje economice și istorice ale femeilor în societate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D., invocată din oficiu, cu privire la Decizia nr. R 54446/31.03.2022, emisă de către Casa Locală de Pensii București Sector 2, în conformitate cu O.G. nr. 137/2000, republicată.

2. Se admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D., invocată din oficiu, cu privire la tratamentul diferențiat aplicabil bărbaților în raport cu femeile la stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate, conform prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

3. O copie a hotărârii se va transmite petentului.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și potrivit Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Redactată și motivată C.O./S.M.D.

Data redactării: 29.05.2023

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.